

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ผลการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9
(พ.ศ.2545 –2549)
ผู้วิจัย : นางสาววราลักษณ์ เศรษฐเสถียร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรและการเสนอเปิดหลักสูตรใหม่และศึกษาบทบาทหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย ตลอดจนปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาจากข้อมูลหลักสูตรที่เปิดสอนจำนวน 179 หลักสูตร หลักสูตรที่บรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาฯ 9 จำนวน 65 หลักสูตร และหลักสูตรนอกแผนพัฒนาการศึกษาฯ 9 จำนวน 61 หลักสูตร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ฐานข้อมูลหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย กองแผนงาน และรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามและยืนยันข้อมูลสถานภาพการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร จากสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2545 – 2549 จำนวน 304 ชุด วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสัดส่วนของหลักสูตรที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงตามข้อกำหนดสูงถึง ร้อยละ 62.57 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่อยู่ในช่วงเวลา 1-5 ปี และ 6-10 ปี โดยผู้รับผิดชอบแต่ละหลักสูตรทราบหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดีและมีการกำหนดแผนในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างชัดเจน และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในแผนการศึกษาฯ 9 นี้ ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคที่ผู้รับผิดชอบเห็นว่าส่งผลต่อการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกฎระเบียบ ขอบบังคับ การมีขั้นตอนการนำเสนอที่ยุ่งยาก ซับซ้อนมีมากเกินไป ปัญหาผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่ค่อยมีเวลาและไม่ค่อยมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นต้น

2. การเสนอหลักสูตรใหม่ตามแผนพัฒนาการศึกษาฯ ระยะที่ 9 ระหว่าง พ.ศ. 2545-2547 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ที่ดี คือ ตามระยะเวลาที่ครบกำหนดแผน และมีการอนุมัติหลักสูตร ร้อยละ 21.57 หลักสูตรที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 27.45 หลักสูตรที่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ ร้อยละ 15.69 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรในแผน อัตราการยกเลิกหลักสูตรจะสูงเช่นกัน คือ ร้อยละ 25.49 ดังนั้น จึงมีการปรับแผนหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด กลไกการพัฒนาประเทศ นโยบายของรัฐบาล และความพร้อมของสาขาวิชาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องเวลาในการดำเนินการเสนอหลักสูตรซึ่งสัดส่วนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรนอกแผนใช้เวลาน้อยกว่าหลักสูตรในแผน อันอาจเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยที่สามารถควบคุมได้และควบคุมไม่ได้

3. บัณฑิตวิทยาลัย ควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานโดยเน้นการทำงานเชิงกลยุทธ์ ศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางที่ดีที่สุด เพื่อการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญงานพัฒนาหลักสูตร อันเนื่องมาจากภาวะการแข่งขันในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่ในอัตราที่สูง อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายการเปิดเสรีทางการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดอย่างมีมาตรฐานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานสู่ระดับสากลได้